

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 4 april 1955

*'s Morgens te 11 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Algera, Beel, Beyen, De Bruijn, Cals, Donker, Van de Kieft, Luns, Mansholt, Staf, Suurhoff, Witte en Zijlstra (afwezig zijn de Ministers Kernkamp en Van Thiel).

Secretaris: J. Middelburg.

---

3. *Buitenlands beleid*

a. *De kwestie van de Ambonezen*

De *Minister-President* heeft het Tweede-Kamerlid Ritmeester ontvangen, die enige mededelingen deed over voorbereidende besprekingen inzake een plan om vijftig à honderd gezinnen van Ambonezen over te brengen naar Madagascar. In deze gedachte zijn ook gekend de Ambonezen Ir. Manusama en Dr. Nikijuluw, die, naar Ritmeester zeide, ook wel begrepen, dat de Republiek der Zuid-Molukken zich waarschijnlijk niet zal kunnen handhaven. Spreker acht het plan belangwekkend, maar uitvoering zal moeilijk zijn, aangezien de Ambonezen in het algemeen geen landbouwwerking hebben. Spreker stelt voor, dat deze kwestie verder behandeld wordt door Maatschappelijk Werk en Buitenlandse Zaken. Minister *Suurhoff* acht het wenselijk, dat men ook eerst informeert bij de Emigratiedienst, aangezien enkele jaren geleden besprekingen over de plaatsing van Indische Nederlanders op Madagascar volkomen mislukt zijn, omdat zij ook geen landbouwers waren.

De *Raad* stemt met deze voorstellen in.

Minister *Zijlstra* stelt de vraag of Minister Mansholt onder ogen kan zien, dat enige tientallen Ambonezen een opleiding krijgen voor het voeren van een klein landbouwbedrijf. Minister *Mansholt* meent, dat men kan nagaan of onder de jonge Ambonezen een selectie kan worden gemaakt om hen een opleiding in deze zin te geven. Spreker stelt voor, dat Maatschappelijk Werk, Sociale Zaken en Volksgezondheid en Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening dit bekijken. De *Raad* besluit aldus.

Voor de punten 3b t/m 3e zie middagvergadering.

Middagvergadering

---

3. *Buitenlands beleid*

---

c. *Rechtzaken tegen Nederlandse arrestanten in Indonesië*

Minister *Luns* deelt mede, dat de advocaat Bouman aan de Hoge Commissaris heeft gevraagd of hem eventueel asyl op het Hoge Commissariaat kan worden verleend. Minister Beyen en spreker zijn van oordeel, dat dit verzoek wel zou kunnen worden ingewilligd, maar het asyilverlenen is een omstrede volkenrechtelijke zaak. Aan de Hoge Commissaris is geseind, dat indien Bouman dit zou wensen, men hem op een dienstpas naar Nederland zal ontbieden, hetgeen beter lijkt dan zeer langdurig asyilverlenen. De *Raad* verklaart zich hiermede accoord.

De *Minister-President* heeft gezien, dat de Indonesische Regering wel last krijgt met de wijze, waarop de arrestanten zijn mishandeld. Minister *Luns* bevestigt dit; een Duitser, die men voor een Nederlander had gehouden, is na zijn beroep op de Duitse Ambassadeur onmiddellijk in vrijheid gesteld; deze heeft het er niet bij gelaten. Aan de Regeringen van de landen, die aan de conferentie in Bandung deelnemen, zal een kort feitelijk relaas over deze kwestie worden gegeven. Spreker

krijgt voorts de president van het Internationale Rode Kruis op bezoek. Ter vervanging van Bouman is de suggestie gedaan iemand als Mr. Wijckerheld Bisdom of een buitenlander te vragen. De *Minister-President* acht een buitenlander niet wenselijk, aangezien die noch Nederlands, noch Bahasa Indonesia verstaat; als men een Nederlander zendt, zal men hem moeten laten bijstaan door iemand, die Indonesisch verstaat.

d. *De infiltratie van Nieuw-Guinea bij de Etnabaai*

Minister *Luns* zal met de President van het Internationale Rode Kruis ook over de zaak-Van Krieken spreken, nu van Indonesische kant op onze vragen niet wordt geantwoord. Spreker deelt nog mede, dat enige tijd geleden een vertegenwoordiger van het Rode Kruis contact in Djakarta heeft opgenomen n.a.v. de wens van het Rode Kruis om een bezoek aan de Zuid-Molukken te brengen. Daarop is later van Indonesische zijde het tegenverzoek gedaan ook een onderzoek in te stellen naar de behandeling van de Indonesische infiltranten op Nieuw-Guinea. De *Minister-President* merkt op, dat de kwestie-Van Krieken een zaak van mensenroof is; op een dergelijke vraag van Indonesische zijde zal kunnen worden geantwoord, dat Nederland bereid is het Internationale Rode kruis op Nieuw-Guinea toe te laten, indien deze organisatie ook een onderzoek instelt naar de behandeling van de Nederlandse arrestanten in Indonesië Minister *Luns* antwoordt, dat hij ook voornemens was in deze zin te handelen. De *Raad* verklaart zich hiermede accoord.

Minister *Luns* merkt vervolgens op, dat in de Telegraaf berichten over de achtergrond van de infiltratie bij de Etna-baai zijn gepubliceerd, welke dezerzijds in portefeuille waren gehouden tot zich een goede gelegenheid voor publicatie voordeed. Het blijkt, dat men deze gegevens in Nieuw-Guinea heeft verkregen.

e. *Demonstratie inzake de kwestie-Ambon* (Zie notulen MR d.d. 28 Maart 1955, punt 2i.)

Minister *Luns* deelt mede, wat men zal antwoorden op het verzoek van Indonesische zijde om de demonstratie in de Houtrushallen te verbieden. Het blijkt, dat men de bejaarde Franse Staatsman Paul Boncour ook als spreker heeft uitgenodigd. Spreker stelt de vraag of men hem nog tevoren hierover zal benaderen. De *Minister-President* is van oordeel, dat men dit beter kan laten lopen.

- - -